

Srdce Bohu,
ruce lidem.

Armáda spásy slaví 100. výročí zahájení práce v České republice

Praha, 10. 9. 2019

21. září 2019 proběhnou v Ostravě oslavy 100. výročí zahájení práce Armády spásy v České republice. Při této příležitosti chce Armáda spásy, působící ve 130 zemích světa, poukázat na bezdomovectví u nás a přiblížit tak práci této neziskové organizace široké veřejnosti.

Armádu spásy založil v roce 1865 metodistický kazatel William Booth. Od chvíle, kdy se jako dospívající chlapec obrátil ke křesťanství, měl velký zájem o chudé a nevěřící lidi. V roce 1865 se setkal se skupinou křesťanů, kteří pořádali setkání ve Východním Londýně, což byla jedna z nejchudších čtvrtí města. Tak začala práce, která byla známá jako „Křesťanská misie“.

V roce 1878 se zrodil název „Armáda spásy“. Hnutí si osvojilo vojenský způsob organizace, uniformy a terminologii a brzy se rozšířilo po celé Británii a pak do mnoha dalších zemí. „Smyslem života Williama Bootha bylo pomoci těm nejubožejším lidem, kteří žili na ulici, utápěli se ve špíně, alkoholu a beznaději. Těmto lidem nabízel střechu nad hlavou (tzv. útulky), jídlo, hygienu a také duchovní rozměr života. Věděl, že nemůže „nabídnout jen čistou košili“, ale že pomoc musí být komplexní. Z toho vznikl dodnes platný slogan Armády spásy platný po celém světě: Soup, Soap, Salvation. Polévka, mýdlo a spasení,“ přibližuje historii major Přemysl Kramerius, tiskový mluvčí Armády spásy v České republice.

V současné době tato křesťanská organizace působí ve 130+ zemích světa. V Československu zahájila Armáda spásy práci roku 1919, ale v roce 1950 byla její činnost komunistickým režimem násilně ukončena. K přerušení práce došlo nejdříve za druhé světové války, kdy činnost byla omezena, a pak v roce 1948-50, kdy byla zcela zastavena nastupujícím komunistickým režimem. V té době měla organizace výrazný vliv a komunistům se nelíbilo, jak jako náboženská společnost ovlivňujeme

Srdce Bohu,
ruce lidem.

zejména mládež. Vzniklo proto několik vykonstruovaných procesů, na jejichž konci bylo uvěznění několika důstojníků Armády spásy a pronásledování dalších. Nejznámější je příběh brigády Josefa Korbela. Jeho příběh bude vydán knižně Armádou spásy v září 2019.

K obnovení práce u nás došlo v roce 1990 na pozvání prezidenta Václava Havla, poté se Armáda spásy v ČR zaregistrovala jako občanské sdružení. V září 2013 byla po splnění všech zákonných podmínek zaregistrována Ministerstvem kultury také jako církev. V současné době působí ve většině krajů České republiky. V rámci mezinárodní struktury je Armáda spásy v ČR součástí Území Nizozemska, České republiky a Slovenska. Národní ústředí sídlí v Praze a je řízeno národním velitelem pro Českou republiku. V současné době tuto pozici zastává podplukovník Frank Gjeruldsen. Cílem Armády spásy v České republice je fyzická, sociální, morální a duchovní podpora lidí všech věkových kategorií, a to na křesťanských principech.

Cílovou skupinou Armády spásy jsou všichni ti, kteří se ocitli v obtížné životní situaci, ale také ti, kteří hledají jakoukoliv duchovní pomoc či oporu. Armáda spásy provozuje sociální zařízení a komunitní centra, ve kterých poskytuje více než 60 registrovaných sociálních služeb. Každý den jejich služeb využívá přes tisíc znevýhodněných osob. Armáda spásy je křesťanská organizace, která se při své práci řídí posláním: Srdce Bohu, ruce lidem.

Zahájení práce v Československu 1919

Armáda spásy přišla do Československa na pozvání manželky prvního prezidenta Československa T. G. Masaryka Charlotty Masarykové, která znala práci Armády spásy z USA. Prvním důstojníkem, který byl pověřen položit základy organizace v Československu, byl plukovník Karl Larsson s cílem rozšířit práci Armády spásy také v této zemi. „Armáda spásy začala působit hned v několika oblastech a starala se jak o ty nejpotřebnější, jako jsou lidé bez domova, ale také o další skupiny v ohrožení. Známý byl

Srdce Bohu,
ruce lidem.

v té době "Dům pro padlé dívky" v Krči, který se staral o ženy, které byly zavlčeny do prostituce, a pomáhal těmto ženám dostat se zpět do normálního života. Znamé také byly hudební skupiny, které fungovaly při sborech Armády spásy. V té době disponovala organizace jen velmi málo zaměstnanci, většinu služeb zajišťovali důstojníci a vojáci Armády spásy. V roce 1936 jsme měli pouze 154 zaměstnanců,“ přibližuje historii Armády spásy major Přemysl Kramerius, tiskový mluvčí Armády spásy. Práce organizace byla v tomto období velmi úspěšná a formovala mnoho křesťanských sborů, které fungují i dnes a cíleně rozvíjela mnoho sociálních projektů.

Bezdomovectví před 100 lety a dnes

„Jelikož existovala větší nezaměstnanost, byla práce v minulosti z našeho pohledu složitější. Nicméně z pohledu doby a kultury práce byla pouze jiná. Metodika a práce s lidmi se přirozeně mění a odpovídá době. Dnešní práce je orientována na klienta, což je něco, co dělala Armáda spásy vlastně od svého počátku. Z tohoto pohledu jsme předběhli dobu,“ říká major Přemysl Kramerius.

Sociální systém, který je výdobytkem dnešní doby ve vyspělých státech, byl v té době ještě v plenkách, sociální zabezpečení existovalo jen v míře naprosto nezbytné, někdy ani to ne. Dnes má každý občan v ČR možnost zajistit si základní životní potřeby díky systému dávek v hmotné nouzi - příspěvek na živobytí a příspěvek či doplatek na bydlení. Bezdomovectví zákonitě znamenalo významné sociální vyloučení, a to se nezměnilo ani v dnešní době.

Ve které době bylo snazší stát se bezdomovcem? Problematiku sociální podpory před 100 lety řešil stát jen okrajově. „Na druhou stranu byla silnější role církví, dobrovolnické pomoci a především fungovalo tzv. domovské právo - tedy primární odpovědnost nesla obec. Pokud se tedy někdo do takové situace dostal, měl šanci žít v obecní pastoušce, či být obecně podporován z tzv. chudinských fondů. To se s příchodem dalšího

Srdce Bohu,
ruce lidem.

rozvoje průmyslu zrušilo, protože vize snadnější obživy ve velkých městech a aglomeracích začala chudé lidi i rodiny lákat k opuštění rodných obcí. Cítím, že v té době také víc fungovala solidarita mezi lidmi, která byla vystavena velkým tlakům jak za druhé světové války a hlavně pak následně ve 40 let trvajícím komunismu. K té pravé solidaritě se budeme ještě dlouho propracovávat,“ zamýšlí se nad problematikou bezdomovectví Jan F. Krupa, ředitel sociálních služeb Armády spásy.

Práce s lidmi bez domova je závislá na lidech...

Práce s lidmi bez domova je velmi náročná. Ne proto, že pracujeme s lidmi, kteří nemají finance, ne proto, že pracujeme často s lidmi nemocnými, dlouhodobě nezaměstnanými, ale proto, že pracujeme s lidmi, kteří často již ztratili naději, že v jejich životě má něco smysl, že je něco dobrého čeká, že je možné se v jejich situaci posunout, třeba se i z něčeho radovat, a především ztratili víru, že je má někdo rád. „Naše práce je samozřejmě jako každá sociální podpora závislá na financích od státu a samospráv, rovněž je pro nás ale důležitá podpora veřejnosti. Práce by však nebyla taková, nebýt stovek zaměstnanců, kteří obětavě dnes a denně přichází s otevřeným srdcem a s napřáženou rukou k lidem, kteří neprožívají lehké období, a snaží se je podpořit. Kdybych měl říct, na čem stojí a padá naše práce, pak jednoznačně stojí a padá s lidmi, kteří ji obětavě a s láskou vykonávají,“ vysvětluje ředitel sociálních služeb Jan F. Krupa.

Práce s cílovou skupinou bezdomovců bývá psychicky náročná. Klíčový je však vždy výběr zaměstnanců, a to jak na pozice v přímé péči, kdy usilujeme o lidi hodně motivované, pro službu zapálené, tak především na pozicích vedoucích pracovníků, kdy chceme, aby každý plně rozuměl našim hodnotám, a nejen o nich uměl hovořit, ale aby ideálně podle nich žil a pracoval v souladu s nimi. Tedy s vírou, že práce má smysl, s nadějí pro každého příchozího, s láskou, respektem, poctivostí a v jednotě s lidmi pomáhajícími na celém světě.

Srdce Bohu,
ruce lidem.

Jak bude podle Armády spásy vypadat bezdomovectví v průběhu příštích 100 let?

„To by asi bylo na hlubší diskuzi odborníků - historie jasně ukazuje, že fenomén dělení společnosti na chudé a bohaté je lidskými silami nezastavitelný. A logicky se mezi chudými vždy budou objevovat lidé, kteří propadnou až na dno. Tedy ztratí i domov jako poslední záštitu. Výhled na sto let je neskutečně dlouhý, ale předpokládám, že naše společnost dozraje do náhledu, že je nezbytné bydlení pro lidi garantovat - tedy dojdeme po všech peripetiích i k legislativní úpravě tohoto základního lidského práva. Pak by služby, které dnes nabízejí pomoc širokému spektru lidí bez domova, z nichž cca 67% by zvládlo s podporou žít v bytech a institucionalizované služby (např. azylové domy) by nepotřebovalo vůbec, nuže pak by tyto služby mohly významně snížit své prahy a zaměřit se víc na příčiny bezdomovectví, jako jsou závislosti, dluhy, ale také vztahy v rodinách, psychické problémy, zdravotní stav apod. Myslím, že budoucnost služeb je ve specializaci se zaměřením na konkrétní důvody, proč se lidé vůbec na ulici dostávají,“ vysvětluje závěrem Jan F. Krupa.

Kontakty pro média:

Major Přemysl Kramerius, tiskový mluvčí Armády spásy

Tel.: +420 734 851 693

E-mail: premysl_kramerius@czh.salvationarmy.org

Jan F. Krupa, ředitel sociálních služeb Armády spásy

Tel.: +420 737 215 424

E-mail: jan_krupa@czh.salvationarmy.org